

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒՄԵՆ
Ներկայ 1897 թվականի
Պոլիարիոյ համար տարեկան 10 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 5 »
Արտասահմանի » տարեկան 12 »
» » վեցամսեայ 6 »
ԿԱՆՆԻԿ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համալի գրամ և այլն զրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՒՈՒՆԻՔԻ ԼՐԱԳՐՈՑ ՎԱՌՆԱ (ՊՈԼԿԱՍՏՐԱ)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խոնարհութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս չեն զրկուիր եւ յարմար դասուած
ներք միայն կը հրատարակուին աւելորդ
ընթացիկ կամ մասամբ:
Իրանուցման տոյր 20 տարեկան երե-
փեն աւելի անգամներու համար 20 0/0
զեղչ կը լինի:

ԱԶԳ

Իրաւունք կը ծախուի օթել Սօ-
ֆիաի տակ ծխախմոր Գ. Յակոբ
Կ. փոքրաւորեանի, Սասուն սրճա-
րանի ծխախմոր Գ. Վահան Ան-
տօնեանի, Մուսալլա գուռու գահ-
վէճի Գ. Յակոբ Կէօզլուպէօյի և ք-
հանի և Ապտիւրրահման մզկիթին
դէմ Գ. Ա. Զարբհանէլեանի քով
ի վառնա:

ՎԱՌՆԱՅԻ ԱԶԳ. ՎԱՐՃԱՐԱՆՆԵՐԸ

Երկար ժամանակ վէճի, հակա-
ռակութեան և էնթրիկաներու
պատճառ ու առարկայ դառնալէ
հետք, վերջապէս, փառք Աստու-
ծայ, եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ
բարձրացաւ ու գրեթէ աւարտե-
ցաւ մանչերու վարժարանը՝ սիրուն,
ճաշակաւոր և իր նպատակին յար-
մար ձեւով ու բաժանումներով:

Հիմայ կարգն եկած է բուն
դպրոցը շինելու, ըսել կուզենք,
ձեռնարկելու անոր ներքին կազ-
մակերպութեան, օժտելով դայն
ուսմանց յարմարագոյն ծրագրով
մը որուն ճշդիւ գործադրութիւնը
յանձնուած ըլլայ կարող և վստա-
հելի ձեռքերու: Այս դպրոցական
բարենորոգումը պիտի ընդգրկէ
բնականաբար աղջիկներու վարժա-
րանն ալ որ իր բացումը տեսնե-
լու համար նորակաւոր չէնքին ա-
ւարտման կը սպասէ ցարդ լռիկ
մնջիկ:

Սակայն ո՞վ և ե՞րբ պիտի յօ-
րինէ ծրագիրն, և ներքին կանո-
նագիր մը, որոնք պէտք է որ դո-
նէ յառաջիկայ տարեգլխին սկսին
գործադրութեան դրուիլ:

Նկատելով որ այս աշխատու-
թիւնը կը պահանջէ ծանօթու-
թիւն մանկավարժական սկզբունք-
ներու, երկրին տեղական պահանջ-
ներուն և պէտքերուն, որոնք լուրջ
ուշադրութեամբ պարտին քննուիլ
լաւագոյն եղանակը կը թուի մեզ՝
վարժարանին ծրագիրը պատրաս-
տելու հոգը յանձնել յարմար ան-
ձերէ բաղկացած մասնախմբի մը,
որուն ընտրութիւնը թաղ. խոր.

հուրդին և հոգաբարձութեան
գործն է:

Իրաւ է որ վառնայի այս եր-
կու պաշտօնական մարմիններն ալ,
դպրոցին շինութիւնը չհաշուելով,
կատարեալ անգործութեան մը
հաճելի դիւրութիւնները կը վայե-
լեն վերջին ամիսներ, սակայն
յուսալի է որ ա՛լ ժամանակը հա-
սած պիտի համարեն իրենց անուշ
դանդաղութեան վերջ տալով ինչ-
պէս և իրենց միջեւ ցարդ կեցած
խուլ հակառակութեան կամ ցըր-
տութեան, լրջօրէն զբաղին դպ-
րոցական խնդրոյն կարգադրու-
թեամբը:

Ասոր հակառակը ենթադրել,
իրենցմէ տարբեր բաներ յուսալ
այն պահան, ուր վառնայի բանի
մը հարկեր երկուսեւ մանուկներուն
սպազան ստիպողաբար կը պա-
հանջէ թաղական խորհուրդին և
հոգաբարձութեան համերաշխ ու
եռանդուն գործունէութիւնը, պի-
տի նշանակել անոնց վերադրել
պարտաճանաչութեան այնքան նը-
ւազութիւն որ պատուաբեր չէ,
մանաւանդ այնպիսի անձերու հա-
մար որոնց ժողովուրդը իր գոր-
ծերուն վարչութիւնը վստահած է
իր քուէով:

Վառնայի ժողովուրդը և մաս-
նաւորապէս անոր այն դասակար-
գը, որ իր շահերուն աւելի մեծ
գիտակցութիւն ու նախանձանդ-
րութիւնն ունի, ակնդէտ, անհամ-
բեր կը սպասէ որ դպրոցական
կազմակերպութեան նախապատ-
րաստական միջոցներուն ձեռնար-
կին անոնք, որոց պաշտօնական
պարտականութիւնն է այդ:

ԱՎՆԱՐԿՆԵՐ

Վերջապէս կերեւայ թէ անկա-
րելի պիտի ըլլայ բանի մը նման-
ցընել վառնայի հայոց ընթերցա-
րանը: Զարաբախտութիւն մը կը
հեծնայ այդ տրամադասիլ չէնքին
վրայ: Անցեալները, ընթերցարա-
նի ճակատագրին տէրջը ծանու-
ցում ընել տուին թէ վերջապէս
իրենք ժամանակն եկած կը նկա-

տեն ընթերցանութեան այդ տա-
ճարին շահերը վառել՝ նոր ուժե-
րու աջակցութեամբ: Ժողովքներ
բաներ պիտի ըլլային՝ այս նպա-
տակին իրագործման համար: Ո-
չինչ եղաւ սակայն:

Ընթերցարանը կառավարողնե-
րուն այս խաբուսիկ փութկոտու-
թիւնը տեսնելով՝ անհատին է որ
մարդ ինքնիրեն չհարցնէ թէ ինչո՞ւ
անոնք նոր կարթնան, մինչդեռ
այդ հաստատութեան վիճակը վա-
ղւոյ կարօտ է հիմնական կար-
գադրութեան մը: Այս հարցման
պատասխանը շատ դիւրաւ կը
գտնանք. մինչեւ այն երանելի
թուականն ուր ընթերցարանի
Պատ. վարիչները իրենց անտուկին
մէջ տեսան մէկ սանդիւմի շողալը,
որ համարահանքով ու հստակեամբ
դիտեցին և լսեցին եղած գան-
գառները: Բայց երբ այդ սան-
դիւմն ալ աներեւութացաւ, ու
պարտքեր ալ եկան բարդուեցան,
Պ. վարիչներուն քով մնացած յա-
մառութեան ու անուշութեան յի-
տին մնացորդներն ալ անյայտա-
ցան, որով հարկ եղաւ ժողովքի
հրաւէր ընել՝ այդ ժողովքը չգու-
մարելու համար:

Իրաւ աղւոր վարպետութիւն:
Խեղճ վարիչները ի՞նչ ընեն սա-
կայն. ձեռուընուն եկածը ըրին.
անտարբերը հասարակութիւնն է
որ բանի տեղ չգրաւ այդ հրաւէ-
րը ու չգնաց ժողովատեղին որուն
համար կըսեն սակայն թէ մութ է
եղեր հրաւէրի գիշերը: Իրենք ալ
պատասխանատու չեն. ի՞նչ կուզէ
ըլլայ ընթերցարանը: Եւ արդէն
պարապ անտուկով ի՞նչպէս կարելի
է ընթերցասիրութեան եռանդն
արծարծել (.):

Այս կարեւոր մտածումներն ը-
նելով, կատարելապէս իրաւունք
ունին վառնայի հայ ընթերցատան
պատուարժան ու մեղուաշան վա-
րիչները. անանկ է, ա՛լ իրենք
մեղաւոր չեն. մինչեւ ցարդ ձեռ-
ուընուն եկածը ըրին. ա՛լ ասկէց
հաքը ի՞նչ կուզէ որ ընեն այդ
աւերակ անտուկով: Վերջապէս
հաստատութիւնը անիրաւ է. . .
իր այդքան ընթերցասիրական
պահանջումովը:

Հիմակ, գործին այս հանգա-
մանքներուն մէջ, բարեկամական
խրատ մը Պ. վարիչներուն, զի-
րենք բոլորովին ազատելու համար
անել ու դժուարին վիճակէն ուր
խրած ըլլալու են այժմ: Ա՛լ հրա-
ւէր, ժողովք և այլն չուզեր: Ար-
դիւնքը հասկցաք. կիրակի օր մը,
որքան կարելի է շուտ, երկուք-
նիդ կամ երեքնիդ կը միաւորիք,
կը համաձայնիք անձայն անշուշտ,
կառնէք հէք ընթերցարանի բան-
լիքն ու կնիքը՝ եթէ մնացած են,
ու կը տանիք կամացո՞ւկ մը կը
յանձնէք կա՛մ թաղական խորհուր-
դին կամ հոգաբարձութեան, որու
որ ձեզ հաճոյ կը թուի: Ու կառ-
նէք կը քալէք:

Հաւաստի եղէք որ ձեր այս տա-
պետական վարմունքին մէջ կը
կայանայ ձեր փրկութիւնը, ըն-
թերցարանին փրկութիւնը և հա-
սարակութեան փրկութիւնը:

Դժբախտաբար այս տարի ձմե-
ռը շուտ հասած կերեւայ, և չի
կարծուիր որ այս անգամ այնքան
մեղմութեամբ անցնի որքան անց-
եալ տարի: Մէկ աննպաստ պա-
րագայ՝ չքաւոր գաղթականին հա-
մար. իսկ օրիորդ Ֆրէյլըրի մը ե-
րեւնալուն անհաւանականութիւնը
երկրորդ ու աւելի ծանր պարա-
գայ: Կը մնայ միայն Պ. Ամիր-
խանեանցը, որուն ներկայութիւնը
այս ընդհանուր թշուառութեան
մէջտեղ՝ հաւանական է որ ունե-
նայ իր բարիքը, վասն զի արդէն
չատոնց ի վեր է որ Պ. Ամիրխան-
եանց ձեռքէն եկած աղէկութիւնը
չի զլանար իրեն գիմող աւուր հացի
կարօտ գաղթականներուն: Ինչպէս
յայտնի է, ինք միայն հայ որբեր
խնամելու և պատուաբերելու եկած
էր, բայց չուզեց այսպիսով սահ-
մանափակել իր բարեգործական
չըջանակը. շատեր կերակրեց,
գրամական օգնութիւններ ըրաւ,
հիւանդներ խնամեց հայ բժշկու-
հիի մը ձեռքով, արհեստանոց բա-
ցաւ անգործ գաղթականութիւններու
գործ հայթայթելով. ու դեռ կը շա-
րունակէ այսպէս, մասնակի սփո-
փանք մը տարածելով իր շուրջը

փուռած արտաճմանի տնտեսական վրայ:

Թէեւ մենք ասկից առաջ քա-
նիցս առիթ ունեցանք քննադա-
տելու հայ միսիոնարին ընթացքը
կրօնական ինչ ինչ խնդիրներու
մասին, անկողմնակալութեան ոգին
չթողուր սակայն մեզ որ հրապա-
րակային գովեստ չուղղենք իր սոսկ
մարդասիրական այս բարեխղճ
ձեռնարկներուն համար: Յառա-
ջիկային համար, կիմանանք թէ
աւելի վեհանձն ու օգտակար դի-
տաւորութիւններ կը տածէ գաղ-
թականութեան էն չքաւոր մասին
նկատմամբ: Սառնեղէն ձմեռեան
մէջ, որ կը պատրաստուի մոլեգ-
նիլ երկրի վրայ, ամէնէն կարեւոր
ու կենսական պէտքերէն մէկն է
փայտը: Պ. Ամիրխանեանց յօժա-
րած է եղեր այս պէտքին լրաց-
մանը համար յատկացնել բաւա-
կան մեծկակ գումար մը որ բար-
դուելով աղքատախնամին հանգա-
նակելիք գումարին վրայ պիտի
գոյացունէ այդ նպատին մասամբ
գոհացում տուող գրամը:

Այս առթիւ աւելորդ չէ անշուշտ
յորդոր կարգաւ այն աղգայիննե-
րուն որոնց դիմում պիտի ըլլայ
աղքատախնամին կողմէ յիշեալ
հանգանակութեան համար, որ ի-
րենց թշուառ ազգակիցներուն
տխուր և ահաւոր վիճակն աչքի
առջեւ բերելով չմերժեն տալ ի-
րենց լուծան, որ պիտի սահման-
ուի թշուառութեան խոր վերքի
մը բալասանն ըլլալու:

Ե.

ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՂԵՐ

(ԲԱՆԱԲԱՆԱՆ ԱՔՍՈՐԵԱՆԻ ՅԻՇԱՍԿԱՐԱՆԻՅ)

Է.

Ուղղացողները սկսեցին իրանց գոր-
ծը. ես էլ հեռուում նստած սկսեցի գի-
տել նրանց դիմագծերը որոնք շատ
կենդանի կերպով արտայայտուի էին
խաղաղօրէն հոգեկան լարված, բոր-
բոքված, վնասված և խորտակված
գրութիւնը: Ես գոհ էի իմ գրադմուն-
քից, որովհետեւ խաղի ազդեցութեան
տակ՝ դէմքերից վերացել էր սովորա-
կան քողը եւ մարդիկ երևում էին
իրանց ներքին մերկութեամբ...

Վերջապէս տանտիկինն էլ եկաւ
նստեց կանաչ սեղանի մօտ եւ սկսեց
խաղալ. մի քանի վայրկեանից աչքը
ընկաւ ինձ վրա, իսկոյն տեղիցը վեր
կացաւ եւ մօտեցաւ ինձ՝ եւ անուշ
ժպտալով ասեց.

—Պարոն Մաղիկեան, ինձ մօտ ե-
կողը այդպէս տխուր չը պէտք է նստի,
պէտք է անպատճառ զարմանայ. ին-
չո՞ւ չէք խաղում:

—Բայց, տիկին, թղթախաղի մէջ ես
զարճութիւն չեմ գտում, վերջապէս
ես այդ մի փաստակար մոլորութիւն եմ
համարում...

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

—

Մարտի 10 Նոյ.

Նորեկ կարօտ հայեր, այր, կին,
աղջիկ, պատանի, խումբ խումբ
կը մտնեն կրիւնեան փողոցը, ու
կառաջնորդուին թիւ 15 ի ներք-
նայարկը, Գոհանային ստորագ-
րութիւնը կրող վկայաթուղթը
ներկայացնելու բողոքականաց մի-
սիօնար Մ. Փաթեօնին, և ան-
կից ստանալու իրենց ոչ—փայ-
լուն վիճակը հաստատող պաշտօ-
նական վաւերացութիւնը, որուն չը-
նորհիւ կը ստանան կիսագին տոմ-
սակներ, զայն որոշեալ ժաման
մատուցանելով Մարտի 10 չոգե-
կառաց ընկերութեան Տնօրէնին:

Բաւական մեծ շնորհ մըն է այս,
երախտագիտութեան արժանի,
որմէ առհասարակ կ'օգտուին
Մարտի 10 ճամբով Ամերիկա և
կամ այլուր դիմող չքաւոր հայեր:

Ասոնք յուսալից կը դիմեն Նոր
աշխարհի չեմ գիտեր որ քաղաքը,
անգոյ բախտին ուրուականը որո-
նելու...

Ասոնք դպրոցական երիտասարդ-
մը, որ մեծ—մայրաքաղաքը տես-
նելու անհուն տենչով կը նստի չո-
գեկառք 20—21 փրանքով:

Ուրիշ երկու հոգիներ, կեդրո-
նականցի, Նանսի կը շտապեն բը-
ժըշկութեան գասընթացներուն
հետեւելու:

Վերջապէս Մարտի 10 յորհանդի-
ս և իցէ մէկ կողմը ճամբորդող
հայը, բարի միսիոնարին ընծա-
յած միջոցով, կը բարեբարութի
մինչեւ հոն, ուր կը հասնի Մար-
տի 10 շուկանայ ընդարձակ,
բազմաճիւղ ուղին. այնուհետեւ

կ'իջնէ հարկէ շարունակել ճամբան՝
ամբողջ տոմսակ պէտք է ստանայ.
Հոն չիկայ Մ. Քաթեօն:

Բայց բողոքական հասարակու-
թենէն, հոս հրեաները, Արար-
նիւր և իտալացիք եւս ունին
կազմած նոյնապատակ ընկերու-
թիւններ, որք կանխաւ միանու-
աք կամ մասնակի վճարումներով
համաձայնած են շոգեկառաց ըն-
կերութեան հետ ի դիւրութիւն ի-
րենց չքաւորներուն:

Թանօթ դէպքերէն ի վեր Մ.
Փաթեօն բարեհաճած է հայերը
իբրեւ իր հասարակութիւնը ներ-
կայացնել. անկէ առաջ շատեր
հրեաներէն կը օգտուին եղեր
խոտորնակի միջոցներով: Հրեայ
մը կերթայ իր անուան կըստա-
նայ իր անկարողութիւնը հաս-
տատող թուղթը, և քանի մը
փրանքի փոխարէն կը վաճառէ
հայուն որ կերթայ իր նպատակին
կը հասնի հեշտիւ:

Այս վերջինն չէ այնչափ պա-
տուաբեր. այսուհանգերձ կարճ
ուղի մըն է նպատակին տանող:

Մ. Քաթեօն ոչինչ կը ստա-
նայ, բայց միայն օրհնութիւն իր
բարեկամացողութեան փոխարէն:
Անդին հայ Տէրութիւնը, կարծես
ինք ըլլայ բարեբարը, կըստանայ
4—5 փրանք, աղքատաց անուշով
ըստ իս, ստորագրութիւն մը այն-
չափ չարժեք, մանաւանդ կրօնա-
կանի մը ստորագրութիւնը, որ
պարտական է ձրի վկայի իր հօ-
տին այս ինչ կամ այն ինչ չքա-
ւորին համար:

Եթէ վկայեալը բարեկեցիկ է,
զայն իբրեւ չքաւոր ներկայացնե-
լով Միսիոնարին, կը մեղանչէ
ճշմարտութեան դէմ, եթէ չէ

բարեկեցիկ, անճաճ է անկէ բըր-
ցնել 4—5 փրանք. նա ունի ուրիշ
կարիքներ, թո՛ղ որ այն հոգայ
և դու եւս ստանաս քու օրհնու-
թեանդ բաժինը:

Չեմ ուզեր հայ կրօնաւորին
հետ գործ ունենալ, սակայն խղ-
ճիս ձայնը բողոքարկու կըլլայ
գրչիս:

Փաստով խօսած ըլլալու համար
կաւելցնեմ թէ անցեալ ամիս Նան-
սի գացող երկու բարեկամներէս
հինգ փրանք առաւ աղքատաց
գանձանակին անունով:

Դեռ երէկ գործակատար մը,
պատասխանելով հարցմանս, «այո»,
ըսաւ, ամեն անգամ սովոր է այն-
պէս ընել. այսօր իմ ճամբորդնե-
րէս չորս փրանք առաւ, ա-
ռարկ'լով թէ մատրան մէջ այն-
չափ մօմեր կը վառուին, եկեղեց-
ւոյ պայծառութեան համար է,
եւայլն»:

Ինչ որ ալ ըլլայ, տեղի չկայ
աղքատ ճամբորդները ասանկ տուր-
քի մը ենթարկելու: Մարտի 10
տանեակ մը հայ տուններ շատ ու
շատ կը վճարեն եկեղեցւոյ մօմի,
աղքատի, քահանայի և տիրացուի
համար, այնպէս որ ոչ միայն գո-
հութիւն, այլ և զարմանք կը
պատճառէ Մարտի 10 փոքրիկ գա-
ղութին մատակարարութեան ոգին:
Թո՛ղ աղքատները իրենց ճամբան
երթան: Արդէն կողոպտուեր են
անոնք:

Աղքատներ՝ աղքատին:
—Անցեալ օր, Ամերիկայէն
վերադարձաւ ծերուկ հայ մը իր
քրոջ հետ մէկտեղ. սա մերժուած
է ընդունուիլ իր ծերութեան, հե-
տեւաբար և անկարողութեան պատ-
ճառաւ:
Հ. Ա.

լարված երբ ես մի զգալի գումար էի
գնում խաղի, սակայն ես աւելի կա-
տարեալային էի նայում, խաղը նրա
բախտին էր, իմ եւ նրա բախտը մի-
ացել էին այդ կէտում. ես զգում էի
խաղի ետը եւ տեսնում միայն կատե-
րինայի բողոքաւ աչքերը. կարծես նա
էլ ապրում էր իմ կեանքով...

Կեանքս, գոյութիւնս իմ մէջ տա-
րիւնկէալայ մէջ սեղմված ու քնած
ուռերը լարվել եւ կենդանացել էին
խաղի մէջ. դրամն էլ ինձ չէր հետա-
քքորում եւ երբ գիշերվայ ուշ ժամին
խաղը դադարեց. ես կարծես երկնքից
գետին ընկայ. բոլոր վերկայացաւ զգու-
րու, սակայն ես դեռ չէի հեռանում
կանաչ սեղանից, կարծես նոր գոհերի
էի սպասում...

Երբ ամենքը գնացին, այն ժամա-
նակ միայն տեղիցս վեր թռայ եւ իս-
կոյն մօտեցայ տիկին կատարեալային
բարի գիշեր մաղթելու:

—Էհ, բարեկամ, ասեց նա, դրամը
մոռանում էք:

—Բայց, տիկին, դրամը ձերն է, ես
ձեր բախտին խաղացի:

Այդ ասելով ես շտապով մօտեցայ եւ
նրա ամուսնուն հրաժեշտ տալու:

Սակայն կատարեալային չը թողեց ասե-
լով:

ՎԱՐԴՈ

(Շարունակելի)

իսկ դուք դուռն ապէք ծախում...

Ես սկսեցի խաղալ իմ գիմաց նստած
էր տիկին կատարեալային եւ իր վառ-
վառ կերպով աչքերով մէկ նայում էր
ինձ մէկ իմ թղթին. նրա աչքերի
մոգնեցը ինձ երեքարականացում էր,
ես ապրում էի նրա աչքերով եւ թղթ-
թով, բազմա բանում էր անասելի ա-
ջողութեամբ, ամեն մի աջող դէպ-
քում կատարեալային կարմրում եւ աչ-
քերից կրակի բոցերն ու կայծերը ցայ-
տեցնում էր իմ կողմը. բազմա աջո-
ղութիւնը հասաւ իր գագաթնակէտին,
բուրխանոց, հինգնոց, տասնոց,
քսանհինգնոց, թուում էին իմ առաջ
եւ զիջվում: Խաղի տեղիցը բոցեց ինձ,
խաղակիցներս ապշած ու չարած նա-
յում էին ինձ եւ զոգալով տալիս ի-
րանց սարված գումարները: Երբ
թուղթը բաց էի անում մէկի կամ
միւսի համար աղբարական նայուածքը
ընկնում էր իմ աչքերի մէջ, հակա-
ռակորդս զոգում էր եւ այդ ինձ պատ-
ճառում էր մի անասելի բաւականու-
թիւն. ես, փոխանակ խնայելու,
փոխանակ մեղքաւարութեան կատա-
ղում էի զոգացող աղքատը հակառա-
կորդս վրա, աւելի անդամաւոր էի
խաղային ոգին կարծես չչնչում էր,
չուտ, ջանքախնդիր եմ այդ թուլահոգի
գիշերին...

Կանաչք ու այր մարդիկ չարած
միայն ինձ էին նայում, բոլորն էլ

Տօպրիչ, 4 Նոյ.

Ժամանակէ մը ի վեր սկսեալ տեղւոյս նորակառոյց ազգային երկսեռ վարժարանը Նոյ. 1 ին աւարտեցաւ: Գարուկիր միայնակ և բաւական կոկիկ շէնք մըն է որ կը գտնուի երկնային հանգիստ պակաց կողմը: Բաժնուած է երեք մասի, երկկողմանի դասարաններ և միջնասրահ մը:

Բացման հանգիստ տեղի ունեցաւ ամսոյս 2ին, կիրակի օր, պատարագէն անմիջապէս յետոյ: Վարժարանի սրահը կարգաւ կեցած էին երկսեռ աշակերտները: Խուռն բազմութիւն ներկայ էր: Երգեր երգուեցան և դպրոցի ու դաստիարակութեան պէտքը շեշտող բանախօսութիւններ արտասանուցան:

Մասնաւոր կերպով գովելի է տեղւոյս ազգայիններու ընթացքը, որք իրենց վրայ ծանրացած ունի կենսական դորժը գլուխ հանելու համար ջանք և զոհողութիւն չը ինայեցին:

Կը մնայ այժմ մեզ յուսալ որ տեղւոյս ուսուցիչը և ուսուցչուհին, երկուքն ալ նորեկ, պիտի աշխատին ցոյց տալ իրենց կոչումին համապատասխան արդիւնք:

Մէկ քանի ջանասէր երիտասարդներու նախաձեռնութեամբ կազմուեցաւ Հայ-Երիտ. Միութիւն անունով ընկերութիւն մը որուն նպատակն է աշխատիլ տեղիս հայ երիտասարդութեան մը տաւորական և բարոյական դարգացմանը համար, և առ այդ հիմնած է ընթերցարան մը ուր պիտի բերուին պարբերական թերթեր և օգտակար գրքեր:

Դարիին

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՕՐԻՆԱԳԻՐՔԸ

Երիտփոխանական ժողովը իր նախընթաց նստաշրջանին մէջ քուէարկած է առեւտրական օրէնքներու ամբողջութիւն մը, որ վաւերացուած է նաեւ իշխանական հրովարտարով և պիտի սկսի գործադրութեան գրուիլ յառաջիկայ 1898 տարւոյն յունուար մէկէն:

Հարկ կը տեսնենք մեր ընթերցողներու մասնաւոր ուշադրութեան յանձնարարել օրինագիրքը, որուն գոնէ ամենէն գլխաւոր սկզբունքներուն և տրամադրութեանց ծանօթանալ պարտի առեւտրով զբաղող ամեն մարդ:

Օրինագիրքը կը պարունակէ 833 յօդուածներ, որոց արամագրութիւնները առհասարակ քաղաւած են եւրոպական օրէնքներէ և յարմարեցուած երկրին մասնաւոր հանգամանքներուն:

Գրքոյկին վրայ ակնարկ մը միայն նետել կը բաւէ՝ իսկոյն հա-

մոզուելու համար թէ ամեն վաճառականի համար, մեծաքանակ ծախող ըլլալ թէ փոքրաքանակ, որքան կարեւոր է չանդիտանալ օրէնքներու այս փոքր հաւաքածոյին պարունակութիւնը:

Իրեւն օրինակ յիշենք միայն այն պարտականութիւնը, զոր օրինագիրքը վաճառականներուն վրայ կը դնէ հաշուաւարութեան մասին: Վաճառականին հաշուետւորելը, երբ օրէնքին պահանջած կերպով բռնուած են, փաստի կամ ապացոյցի մը օրինակն ունին դատաւարութեան մէջ:

Թէպէտ վաճառականին կամքին թողուած է իր հաշիւները բռնել պարզ տօմարի կամ կրկնատօմարի դրութեամբ, սակայն այն մանրամասնութիւնը, ճշգրտութիւնը և կանոնաւորութիւնը, զորս օրհաշուի (թուանալ) մասին օրէնքը կը պահանջէ, հարկաւոր կընեն կրկնատօմարի դրութիւնը գործածել: Այդ կը պահանջէ արդէն նաեւ վաճառականին շահը, որովհետեւ այդ է միակ կանոնաւոր դրութիւնը և անոր կիրառութեամբ միայն վաճառականը կրնայ իր ուզած ժամանակ, որոշ կերպով իսկոյն գիտնալ իր պահանջները, պարտքերը, անսովոր պատրաստ դրամը, վճարելիք կամ գանձելիք փոխ գիծերը ևն, մէկ խօսքով, իր ամբողջ կացութիւնը:

Եւ «վաճառական» բառով նոր օրէնքը չի հասկնար, ինչ որ սովորական լեզուով կը հասկցուի: Միայն մեծաքանակ ծախողները չեն վաճառական, այլ ընդհանրապէս ամեն անոնք, որոնք ապրանք կամ շարժական գոյք մը կը գնեն զայն ծախելու և այս գործողութեամբ շահ մը ընելու նպատակով:

Այսպէս «վաճառական» բառը ըմբռնելու է իր ընդարձակ իմաստով և այս մեծապէս կընդլայնէ շրջանակն անոնց, որոնց վրայ պարտքեր կը դնէ և որոնք միանգամայն իրաւունքներ կուտայնոր օրինագիրքը:

Վաճառի առեւտրական սենեակը շատ օգտակար կարգադրութիւն մը ըրած է նոյմ. սկիզբէն հաստատելով գիշերային դասախօսութիւններ տօմարակալութեան, առեւտրական թուաբանութեան և առեւտրական գլխաւոր օրէնքներու:

Պուլկարերէն գիտցող մեր ազգակիցներ որոնք այդ առարկաները ուսանելու պէտք ունին՝ փութալ են օգտուիլ գեշերային դասախօսութիւններէն որոնք պիտի տեսնեն չորս ամիս:

Պէտք չէ այս մասին անփոյթ ըլլալ՝ այլ ամէն հարկաւոր միջոցները խորհիլ անպատրաստ չգրուած նուիր համար յառաջիկայ տարեկան, ուր, ինչպէս ըսինք, վաճառականական օրինագիրքին տրամադրութիւնները պիտի գործադրուին իրովին:

ԱՆՏԵՂԻ ԶԱՅՐՈՅԹ

Արեւմտեան Եւրոպայի դեւանագիտութիւնը քիչ չատ յուզուած դրութեան մը մէջ կը գտնուի այս պահուս՝ կատարուած ունօրինակ յարբարոսութեան մը պատճառով: Եւ մասնաւոր պոռչուեցներ կ'արձկէ:

Դիսպանական ու նախարարական յարաբերութիւններ մեծ հապճեպով իրարու կը յաջորդեն Ֆրանսայի, Սպանիոյ և Անգլիոյ միջեւ, ձեռք առնելու համար այն անմիջական միջոցները որոնք անհրաժեշտ հարկաւոր են արգելելու համար կրկնութիւնը նմանօրինակ վայրենութեանց:

Բայց չկարծուի որ այսքան աղմուկ, իրարանցում ու տագնապ տեղի կ'ունենան մարդկային արեան հեղեղներ թափուած ըլլալուն. չկարծուի որ եւրոպացիք թանկ ու ազնիւ հոգիներ աշխարհօրէն փճացած են Եւրոպայի քիչին տակ. չէ՛, ասոնց և ոչ մէկն եղած է. իրողութիւնը պատմութիւնը պարզութեանը մէջ:

Ափրիկէի հիւսիսային արեւմտակողմը, Մարոքի ծովեզերներուն վրայ ծովահէն փոքր ժողովուրդ մը կապրի, որուն երանքներուն մէջ դեռ մօտ գտած չէ Եւրոպայի բաղադրարկութեան տաք արիւնը. իր ապրուստի միջոցն է ծովի վրայ աւազակութիւն: Վերջերս ճիւղարկութարի նեղուցին մօտ այս ծովահէններ կը յարձակնային նիսական նաւի մը վրայ ու զայն կողոպտելէ ետք գերի կը վարեն Բօլ Բինէն անուն երիտասարդ ֆրանսացի մը, զոր կը տանին կը բանտարկեն փրկանք պահանջելով անոր ազատութեան համար:

Փրկանքը չի գար կամ ոչ կը մնայ, և պարոն ծովահէնները չարչարելէ ետք կը մեղուեն իննէնը:

Դիւանագիտական ու լրագրական յիշեալ իրարանցումներուն պատճառը այս սպանութիւնն է: Բօլ Բարիդիէն կը գրէ. «Այս բարբարոսական արարքը լսելով՝ մարդ կը հարցունէ ինքիւն թէ ինչպէս կըլլայ որ տասնըիններորդ դարուն վերջերը ասանկ անլուր բաներ կը պատահին Մարոքի ծովեզերին վրայ. անշուշտ Եւրոպան միջոցներ ձեռք պիտի առնէ որպէսզի անոնք չկրկնուին...»

Այս տղերքը զորդ ֆրանսացի խմբագիրը, որ կերեւայ թէ և բեկուանին համար առջի օրուանը կը մոռնայ, երբէք հարցունց ինքիւնը թէ՛ «տասնըիններորդ դարու վերջերը ինչպէս կըլլայ որ Եւրոպայի դրան վրայ, քաղաքակրթութեան սեմին մօտ, երկու հարիւր հազար մարդկային անմեղ էակներ անխնայ կը մորթուին, ու մէկը բան չըսեր...»

Ու գարձեալ պիտի գանք յոնքինք այն դառն համոզման թէ եւրոպացի նաւաղի մը արիւնը եւրոպացիին համար շատ աւելի թանկագին է քան ջարդուող հազարաւոր հայերու կեանքը:

Պատուանի՛ մը քաղաքակրթութիւնն է:

ՄԱՔԵԹՈՆԻԱ ՎԵ ԱՊԱՆԻԱ

Սօֆիատա նէշը օլընան «Կլաս Մաքեթօնսքի» նամ կազէթա ախիրէն միւթէատիտ պէնտէր եւ զըպ, Արնավուտարըն Մաքեթօնսիա պուկարարը իլէ եէքիճուտ օլմալարը վէ էնէպի հիւքիւմէթէրին թէշվիդի իլէ Արնավուտար Մաքեթօնիա խրիսթիյանլարընա գարչը թէճավիւզաթը թէքքէ, հէր իքի միլլէթ էլ էլէ վէքիպ, թիւրք բաշալարըն վէ վալիէրին խապասէթինտէն եագայը գուրթարմազ իչիւն պէր իթհատ վէ իթթիֆագ հուսուլա կէթիւմէկէ չալըշմալարըն վէ նիհայէթ պէօյլէ պիր իթթիֆագ վիճուտ պուլուր պուլմազ՝ հէր պիր Մաքեթօնիալը վէ Արնավուտ զայէթ ճիտտի վէ չէճաթքեարանէ թէ չէպպիւսաթ իլէ Ալպանիա վէ Մաքեթօնիա տէնիլէն իքի վիլալէթէրէ բատիշահ զատէկեանընտան պիրինին խտարէսինտէ օլաւազ օթօնօմի վէքիլմէսի պապընտա եալընըզ Պապը Ալիլէ վէ Սուլթանա միւրաճաթ օլընմալը վէ պու օթօնօմի ուսուլըն թէէսիսի Պուկար, Արնավուտ վէ թիւրք միլլէթէրինէ ումումէն ֆաիտէլի օլաճաղընտան, պու միլլէթէրին կազէթաճըլարը վէ ալիմէրի շուէֆքեարըն նէշը ու թէվսիլէն մէշղուլ օլմալը տըրլար տէմիշտիր:

Մէքքիւր «Կլաս Մաքեթօնսքի» կազէթա Արնավուտարըն Մաքեթօնիա Պուկարարընա տօսթ իթմէկէ պու կիւն չալըշմազ իսթէյօր իսէտէ, թիւրք հիւքիւմէթի էվէլտէն պու խուսուլարը տիւլչիւմիւլ օլուպ, պու իքի էնսարը պէյնիտէ իրուտէթ հուսուլա կէթիւմէք իչիւն «թաղըյա թուլթալլանա դաշ» բօլիթիգասըն էլէ ալմըլ օլաղընտան Լըմէնիսթանտա էրմէնիլէրէ վէ քիւրտէրէ իթտիկի կիպի, եագընէն էվրոգա զըթաճընտա տախի քիւրտէրին վազիֆէ վէ մէզուլնիլէթի Արնավուտարա թէվտի իտէճէկի աշիքեար տըր:

Օլ հէնկեամտէ Մաքեթօնիա խրիսթիյանլարը գուրթարան եինէ Պուկարիա, Սերպիա վէ Գարաւաղ օլաճաղընտան, տիրայէթլուրէֆիքիմիլ գուրտլար իլէ եօլտաշ օլաճաղընտան իսէ, Պալգան նիմ ճէշիւրէնին խրիսթիյան քիւլիւք հիւքիւմէթէրինտէ պիր իթթիֆագ հուսուլա կէթիւմէկէ չալըշմալը տըր, զիրա օլ վէճիլէ Մաքեթօնիա վէ Ալպանիանըն իսթիգալիլէթի էլէ կէշիւրիլէ պիլիր: Գուրու պիր իսլահաթ իճրա իթմէք իսթէմէյէն թիւրք հիւքիւմէթինտէն օթօնօմի պէքէմէք, Եահուտիլէրին Մէսիայը պէքէմէլէրինէ պէնպէր:

Ճահիլ վէ միւթէատըպ Արնավուտարա սէօզ անլաթմազ

տեղեյե գահվե իշխմէն տա-
հա զօր տըր . զիրա պիւ ի-
մէնիւնիւնիւ պու թէնիւնիւ
15-20 սէնէտէն պէրու թիւրալէր
իւզէրինէ իճրա իթաի իսէք տէ,
նիհայեթ սէմէրէսի 1894-97 սէ-
նէնին գըրիւնլարը օլտու . իսլամ
Սընափուտարըն տա թիւրալէրտէն
այիտ օլաճագ պիր հէրի հօդ
տըր :

ԱՌԱՐԱՐԱՆ ՎԵ ԹԻԻՐԻՒՄ

Էվլէթի նուսխէմիլտէ պէյան
օլտըր իւզրէ, Աւսարիա Լօյոտ
նամ վարօր չիւքէթինին Սէրսին
աճէնթինէ գարը թիւրալէրտէն
իճրա օլընան թէնափուտար իւքի
տէվլէթին մինասիպէթի սիյասիյէ-
սինէ շայանը էնէմիլյէթ պիր կէր-
կինլիք հուսուլա կէթիւրմիլ տիր .
Էվլորա ճէրիտէլէրի պու մէսէլէ
հագգընտա աթիտէթի մալիւմաթը
վէրմիլյէր տիր :

Սեպտեմբերին սօնլարընտա Մէր-
սին թիւրք հիւքիւմէթի պիր շիւր-
հէտէն տօլայը Լօյոտ աճէնթինի
գուվլէի ճէպրիէ իլէ վարօրա գօ-
յուպ թիւրքիւտաւն չըգարմըլ տիր .
աճէնթ չէնթ կիւն իսքէնտէրիէտէ
գալմըլ . Սթանպուլ Աւսարիա էլ-
չիսի Պապը Ալիյէ միւրաճաթ-
լարը իւզէրինէ, իսթինթագ ի-
տիլմէք շարթի իլի՝ մէքգուճ ա-
ճէնթին հինէ Մէրսինէ ալտէթ
իթմէսինէ միւսաաթէ ալապիլմիլ
իտի : Պու տէֆա աճէնթ Մէր-
սինէ կիրմէսինտէ, թիւրքլէր անը
թէգիլգաթա ալմըլ վէ մասէլի
մէքգիւրտէ պուլունան Աւսարիա
գօնսօլալըն միւսաաթէսի իւզէ-
րինէ գօնսօլալ վէ Աւսարիա-հուս-
գարիա պանտէրալըն գարը տա-
իսի նիւմայիլթա վէ հարէ-
քեաթը նամէշրուէտէ պուլունմըլ
օլտըրլարընտա . Սթանպուլ էլիսի
Մ. Գալիէ Պապը Ալիյէ զայէթ
միւրաճաթ պիր նօթա վէրիպ, վա-
լինին վէ միւթէսարըթըն տէրհալ
թարտ օլընմալարըն վէ Աւսարի-
հուսգարիա պանտէրալըն գարը
օլան ուլիւնսըլըրա մուգուպիլ
թիւրքլէր թարափընտա թարալիյէ
վէրիլմէսինի իտտաա վէ թալէպ
իտէրէք . Մէրսին սուլարընտա
Լեօքալառ նամ հարա վարօրընը
տաիսի կէօնտէրմիլ տիր : Նաի
Յրաէ Բիւսիւնին մէնպաի մէվսու-
գէտէն ալտըր մալիւմաթա կէօ-
րէ, Սթանպուլ էլիսի թիւրքլէրին
մէշհուլ ինչալլահէֆիւնիսիլ ինչալ-
լահլարընտա մաաաա իճրաաթ
կէօրէմէտիկի սէպէպլէ նոյիմբըր
ձտէ պիր շէտիա վէ սօն նօթա
վէրիպ, բէնճէնպիւհ կիւնիւնէ տէ-
կին թալէպ իթտիկի թարալիէ իճ-
րա օլընմալ իսէ մինասէպաթը
սիյասիյէսինի գաթ իտուպ Սթան-
պուլտան չըգաճալընը իսթար իյ-
լէմիլ տիր . վէ սէֆարէթհանէտէ
պու պապտէ հաղըրըրալ կէօ-
րիւնմէքտէ իմիլ :

ԲՈՒՍԻԱ ՎԵ ԹԻԻՐԻՒՄ

Բարսիլին մուսալիի մալիսու-
սը աթիտէթի թէնէկրաֆը Սթան-
պուլտան վէրմիլ տիր :

Սթանպուլ, 2 Նոյ .

Երոնան թաղմիւնաթընտան պիր
գընմընըն թէտարիլաթը հարալի-
յէյէ սարֆը Բուսիա թարափըն-
տան մէնն օլընմալ մէհաֆիլի
սիւսիյէտէ պէօյիւք թէնէսիլ հու-
սուլա կէթիւրմիլ տիր :

Ձանն օլընտըրընա կէօրէ, Բու-
սիանըն պու միւսաաթէսին մազ-
սէտիլ թիւրք տօնանմալարըն թէն-
տիտ ու հէնիտէն թանգիլմինէ վէ
օլու հէնի վարօրլարըն ինչաաթը-
նը տէրէօհտէ իթմէքտէ օլան
Ալմանիւնըն մէնաֆիլիսին տօղրու-
տան տօղրու մանի օլմագ տըր :

Էլիէր Բուսիա պու իտտաաթըն-
տա իսարա իտէնէք օլուր իսէ՝
հարըլաճագ վարօրլարըն էքսիլի-
սի իւզէրինէ ալմագտա օլան
«Ալմանիա» Գուլըր շիւրքէթինէ
աղըրճա պիր տարպէ վէրմիլ օլա-
ճագ տըր :

Մալիւմ օլտըր իւզրէ, էլիէր
Պապը Ալի մուսալէֆէթ իտէր
իսէ, 1877-78 մուհարէպէսի թաղ-
մինաթընտան միւթէպագը 35 մի-
լիոն ֆրանկը Բուսիա թալէպ ի-
տէնէկիլի թէնէտիտէն պիւրմիլ
տիր :

ՄԻԹԵՆԵՎԻԵ

Նանսիտէ (Յրանստ) թըպպիյէ
տարիւլֆինսընտան պու սէնէ
տօթթօրըլ շահաաթէթնմէսինի
ալմըլ օլան միլլէթտալարընը
տան պիր կէնն, կէչէնէրտէ Սթան-
պուլա ալտէթ իթմէսի իւզէրինէ,
թիւրք հիւքիւմէթի իսթիւլալը
կիրուհուտ մէնսուպ օլմագ ազ-
վիյաթը իլէ, անը հապս իտէր :
Վուգուլի հալա Նանսի տարիւլ-
ֆինսըն թալէպ վէ խաճէկեանը
տէնաճ օլուր օլմագ, պիր իրօ-
թէսթօնամէ գալմէ ալարագ,
Յրանստ խարիճիյէ . նաղըրը Մ.
Հանօթօյա հօլլալուպ, մէրգուճ
տօթթօրըն տէրհալ խիլա օլըն-
մաալըն թալէպ իտէրլէր :

Իլանը հարա օլընմալարընտան
պէրու թիւրքիւս սէվաճիլինտէ
պուլընան ֆէնէլէր հանմաաթ-
աա օլտըրլարընտան, կէչէն հաֆթա
էլիլէր Չանագգալէ վէ Սէլմիլիք
սահիլլէրինտէ պուլընան ֆէնէլէ-
րին հէնիտէն հանմաալըն Պապը
Ալիտէն թալէպ իթտիլը իստէ
Սուլթան պու թալէպի գաթիլէն
րէտա իթմիլ օլմալլէ՝ բէք ֆէ-
նա թէնէսիլ հասըլ օլմուլ տըր :

Էքիլտէ աթիտէթի թէնէկրաֆ
օգուճմուլ տըր .

Էրմէնիլէրին հէնի պիր վուգուաթ
հուսուլա կէթիլէնէկիլինտէն էլան
գօրգուլմագտա տըր . Բօլիսիլ
Սթանպուլ ճիհէթինտէ թէտալիլի
ֆէվգէլաաթի իճիլթաթիւքեարանէ-
տէ տիրլէր : Հնչակեան նամ գօ-

միլէյէ մէնսուպ 3 էրմէնիլին
տէրտէսթ օլընմալ պապընտա
ճիւսայէթ մահքէմէսինտէն պիր
իլան նէլը օլընմըլ տըր :

Թօրիլ մէսէլէսի իլիսն թէն-
քիլ օլընան գօմիսիօնը մալիսու-
պահրիյէ մուհիմաթը նարիյէսին-
տէ (հրանիլթ) բէք չօգ էքսիլէր
վէ սուլ իսթիմալաթ մէյտանա
չըգարմըլ տըր :

Բոսնիա գրալըն Բէթրապուր-
կա վէ օլաաաթն տալիս Սթանպու-
լա ալիլմէթ իտէնէկիլին պաղը
թէնէկրաֆուր պիւրմիլտիր :

Խաղիլէի խաաա նաղըրը Մի-
քայէլ ֆօրթուլալ բաշա պու բէնն-
չէնպիս կիճէսի վէֆաթ իթմիլ
տիր :

Ինկիլթէրա մէճիլի մէպուսան
ազալարընտան Մ. Լալար Մուս-
սէֆարէթհանէնի սէր թէրճէմանը
իլէ էվլէթի ազալ Պապըրաքա-
րանա կիթմիլ իսէ տէ, Ս. Օր-
մանեան օրաաա պուլունմալը
տըր : Մէրգուճ գաթլար Մալը
կիլգեյիէ էնիպ հոգեյոյս Ներսէս
Պապըրաքըն վէ Պէգճեան Բա-
րուլթին Ամիրանըն մէգարլարընը
զիյարէթ իթմիլտիր :

Ալմանիւնըն հէնի Սթանպուլ էլ-
չիսի Պապը Մարշալ Ֆօն Պի-
պէրշալի Սթանպուլա հէթիլմիլ
օլուպ, էվլէթի կիւն իլք տէֆա
օլարագ Սուլթանըն հուզուրընա
գապուլ օլընմըլ տըր :

Մալիյէ նէպարէթի վէ Պապը
Պանդալը պէնիլտէ 800,000 լի-
րա իսթիլգալ մէսէլէսի հալ օ-
լունուպ, պանգա մէքիլը մէպա-
լա մահսուպէն բարա վէրմէկէ
պաշալմըլ տըր . պինաէնալէյս մէ-
մուրլարա պիրէր ալլըք էօտէմէք
իլիւն իրաա չըգմըլ տըր :

Բրէնս Պիլմարգ աղըր խաաթա
մըլը :

ՉԱԽԻՐԷ ԲԻԱՅԱՍԸ

Վաւուա 7 Նոյեմբեր

Պուլոսայ

Վալօն, լիպրա 47-53, հէքթօլ-
8.70-9 ֆրանք

Արապա, լիպրա 47-55 հէքթօլ-
7-10 ֆրանք

Արա

Լիպրա 38-41, հէքթօլ 4-4.20
ֆրանք

Յաաուլիա

100 օգգաալ 19-24 ֆրանք՝ մալա
կէօրէ

Մալար

Գուրու, լիպրա 57-58 ֆր. 5-5.20

Եալ, լիպրա 53-54 ֆր. 4-4.60

Նարօլէն 20,60 ֆր. հիտալը իլէ
կիւնտէ 20-25 վալօն վէ 100-150

արապա պուլոսայ, 30-40 արապա
արաա, 15-20 արապա ֆաաուլա
վէ 40-50 արապա մըլըր կէլ-
մէքտէ տիր :

ՏՊԱՐԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՔ ԼՐԱԳՐՈՅ
Լրագրիս վերջին երեսի սիւ-
նակներուն մէջ օտար լեզուներով
ալ աղբիւր կը ղեկավարուին : Ա-
ռանձին կը ապագորուին գրքեր,
տեառակներ ու կը պատրաստուին
հայերէն, պուլիարերէն, ֆրան-
սերէն եւ յունարէն լեզուներով
ընկալալըր, հասցէներ, հար-
սանապ եւ այլ հրաւիրալըր,
այցիքաա եւ այլն :
ԳՆԵՐ ՉԱՓԱՌՈՐ
Փափաղոք պարտի զիմըլ խըմ-
րապուլթիւնա հասցէին :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆԻԹԻՆ
ՎԱՐԴՈ

ԵՐԱՌԻՍԵՐ
(Վարսիկ Հայ Յեղարիտիական Կեանքի)

ԳԻՆ 1 ՅՐԱՆԻՔ

ԿԸ ԵՄԱՌԻԻ, Վաւուա Իրաւունքի
խմբագրաաա, Յիլիպէ Անտօն Գօշի
քով, Ռուսնուք էֆէ Ռօրաանճեանի
սրճարանը :

ՀՐԱՏԱՐԱՆԻԹԻՆ
ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՄՐՄՈՒՆՁ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Սոյն Երգարանը որ կը բաղկա-
նայ առաւել քան 100 երեսէ, կը
պարունակէ շատ մը հին եւնոր ա-
զատ երգեր, զորս այժմ ժողովորդն
ախորժանօք կ'երգէ :

Փափաղոք կրնան ստանալ զայն՝
փոխարէնը 1 ֆրանկի նախակադրոշմ
(բօստի բուլ) խրկելով խմբագրու-
թեանս, կամ գիմելով հետեւեալ
հասցէներուն .

Տեաքք
Արիս Գուրպէթ . Ռուսնուք
Կարապետ Թօրաալ . Սիլիսարէ
Խաչիկ Թօնաֆէնիս Սիլիսարէ
Ալէք . Տէմիլիսիլ . Յիլիպէ
Իսկէնտէր Արալանեան Տօպրիլ
Յովհաննէս Պիպէնեան Պուլգրէշ
Արմ . Տէր Ղուկաս քօն . Կալապ
Թէօֆիլ Թէրգեան Քէօստէնէ
Տիգրան Արալանեան Ալէքսանդրիա

Աղդ . վարժարանաց համար՝ երբ
գէթ 10 հաա կ'ուզուի, 20 առ 100
գեղը կը լինի :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆԻԹԻՆ
ԵՐԳԱՐԱՆ

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷՋԻ

Կ Ա Մ

Դասագիրք ընթերցանութեան
Ի Պ Ե Ս Ս

ՓՈՌԲԻՆ ՏՂԱՅՈՅ

Այս երգարանը, իր տեսակին մէջ
առաջինն որ լոյս կը տեսնէ հայերէն
լեզուով, կը պարունակէ մանկական
զուարճալի երգեր ու քանի մը ոտա-
նաւոր առակներ եւ կրնայ երախայնե-
րուն ծառայիլ նաեւ իբր ընթերցա-
նութեան գիրք որուն պարունակու-
թիւնը գրօնեցուցիլ եւ հրահանգիլ է
միանգամայն անոնց համար :

Թուղթը ընտիր է, ապագորուլթիւնը՝
մաղուր եւ կազմը վայելուլ :

ԳԻՆ 80 ՍԱՆԹԻՄ

Կը ծախուի, Վաւուա, Արեւելեան
Տպարան, Չրդ. թաղ, թիւ 1104 :